

**Problema „minorități naționale” în
Fondul Documentar Constanța al
Arhivei CNSAS**

362

MINISTERUL DE INTERNE

ARHIVA
DOCUMENTAR
FOND ~~INFORMATIV~~

Dosar Nr. *67*

Vol. Nr. _____

Privind NATIONALITĂȚILE CANADUZE,
ORGANIZATI EVREIETI SIONISTE, ETC.

Data _____

23 august 1946

**Adresă a Inspectoratului Regional de Poliție
Constanța către Poliția Tulcea în care se arată că li se
trimite un model de „Plan pentru căutarea informațiilor”**

**Documentul fusese întocmit în conformitate cu instrucțiunile
Direcțiunii Generale a Poliției și viza stabilirea unei metode de lucru
unitare pe regiune/țară.**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 19645, ff. 175-180)

175

1943.
Confidential.

16 August 1946
POLITIA TULCEA
Directia Sigurantei
Nr. 2269
1946 Luna Aug. Zina 23

22.8.946
Bis. Sigurantei
Trasuri de utocnai compunere
imediata; urmasor ca se facele sub
Sectia 12 mure-ni

Politia Tulcea

Se mai encare a trimite, alaturat, un model de "plan pentru cautarea informatiilor", intocmit in conformitate cu instructiunile Directiunii Generale a Politiei cuprinse in brosură

Acest plan tinde atat la stabilirea unei metode de lucru unitara pe intregul regiune si tara, cat si pentru punerea la indemana organelor politiei de siguranta de stat, a unui indreptar dupa care sa urmareasca orientat si in cunoastinta de cauza, toate problemele de siguranta cari exista sau se vor ivi in raze lor de actiune.

In acest scop sefi birourilor de siguranta ai unitatilor politienesti de reședință, vor proceda de îndată la întocmirea unui plan de căutarea informațiilor după modelul arătat - anexa nr.1 - deplasându-se și în ^{sub} unitățile din circumscripția lor, unde, asistati de sefi acelor subunități, vor întocmi deasemenea câte un plan local de căutarea informațiilor.

In cazul cand o problema de siguranta care se urmareste prezinta mai mare importanta sau intindere, seful problemei respective va intocmi un plan separat de cautarea informatiilor pentru acea problema, potrivit modelului din anexa nr.2.

Planul se va intocmi si sub forma unei schese din care sa rezulte clar ierarhia diferitelor organizatii si comitete de conducere, precum si legaturile dintre ele.

Model asupra acestei scheme se gaseste in anexele nr.3-4 Modelul privește schema de organizare a P.S.L. Brătianu și P.S.L. Maniu; rubricile mentionate urmasi a se completa cu datele existente in lucrarea anterioara, sau cari se vor afla ulterior pe cale informativa.

Luand ca punct de plecare acest model - anexele nr.3-4 - se vor intocmi ~~scheme~~ scheme si pentru alte organizatii politice sau diferite asociatii profesionale sau cu scop nelucrativ, cuprinse in planul respectiv de cautarea informatiunilor.

M.S.
in camera de f. i.
procuraturii.
sef.
Procuraturii
personal

In general, deși in modelele anexate s'a căutat să se treacă tot ceiace necesar pentru intelegerea lor, ele nu constituiesc totuși decât puncte de reper pentru fiecare unitate sau subunitate politienească, urmând ca datele din ele să fie adaptate ~~maximizării~~ realităților locale.

Se mentionează că înscrierea diferitelor probleme urmărite de politie de siguranță de Stat in modelul planului de căutarea informatiunilor - anexa nr.1. - a fost făcută potrivit succesiunii lor in planul general de informatiuni, urmând ca fiecare unitate sau subunitate politienească să însereze in planul propriu de căutarea informatiunilor numai problemele de siguranță locale și acestea, in ordinea importantei lor.

Planul de căutarea informatiunilor intocmit astfel: enunțiativ și schematic, trebuie să fie completat cu dosare pentru fiecare problemă de siguranță și pentru fiecare obiectiv in parte, care să cuprindă aspectul problemelor și obiectivelor sub toate formele pe cari le prezintă.

Această situatie se poate ivi când, de exemplu pentru mișcarea legionară s'er urmări mai multe obiective. - Ia Fabrica x., la liceul y., la căminul z.

Dosarele vor contine date statistice, numele membrilor diferitelor comitete de conducere, antecedentele acestora, legături între diferite organizatiuni sau persoane apartinând acelor organizatiuni, note informative, corespondență, etc., toate ca rezultat al unei discrete actiuni informative.

Pentru orientarea unităților in subordine asupra problemelor pe cari trebuie să le urmărească, se va trimite in copie "Enunțarea problemelor" din "Planul general de informatiuni" iar pentru sistematizarea și ușurarea muncii in ceiace privește urmărirea stării de spirit a populației cuprinsă in partea I-a lit.A., a planului general de informatiuni, se vor trimite in copie instructiunile cuprinse in broșura 3.2 la filele 9-17

Se va atrage atentia că starea de spirit a populației in general precum și a diferitelor categorii sociale se frământă in jurul stărilor de fapt mentionate in acele instructiuni și că numai prin cunoașterea acestor stări de fapt putem cunoaște și culege din mediul social, informatiuni pe baza cărora autoritățile in drept pot să ia măsurile pe cari le găsească potrivite.

Este necesar să se mai adauge că starea de spirit a populației este problema căreia trebuie să i se acorde cea mai mare importantă, intrucât in timp ce această stare de spirit

*Se execută
la comision
Al. Dulgan.*

177

are un caracter de generalitate referindu-se la totalitatea populatiei, ale cărei bucurii, necazuri sau aspiratii, guvernul ca exponent al poporului este dator să le cunoască în orice moment, celelalte probleme deși pot avea un caracter tot atât de important, putând interesa însă, fiinta Statului, au un caracter mai special, aparitia și disparitia lor în timp, producându-se la intervale neregulate.

Modelul planului de informatii pe care vi-l înaintăm în copie, înlocuște orice alt model sau scheme existente până în prezent, urmând ca până la 1 Septembrie 1946, să înaintați acestui Inspectorat câte o copie după planul de căutarea informațiilor a unității politienestii de reședință cât și depe planurile de căutarea informațiilor ale unităților politienestii în subordine.

Planul de căutarea informațiilor nu trebuie să devină o lucrare statică, el va ține pasul vieții sociale în continuă mișcare și transformare și va fi adaptat zi de zi la nouile necesități informative, eliminându-se totodată din el tot ceia ce se dovedește că nu mai prezintă importanță pentru poliția de siguranță de Stat.

Pentru ca acest deziderat să devină realitate, este necesar ca el să fie confrunțat zi de zi atât de șeful unității respective, cât și de șefii birourilor de siguranță, cărora le va servi ca un permanent memento în îndeplinirea obligațiilor lor profesionale.

Atât șefii de unități cât și șefii birourilor de siguranță își vor însuși în mod temeinic toate problemele și datele continute în planul general de informații și în lumina acestora să adapteze la realitățile locale, planul propriu de căutarea informațiilor.

În acest scop șefii unităților de reședință precum și șefii birourilor de siguranță ai unităților de reședință, vor ține un permanent contact cu șefii unităților în subordine, atât pentru controlul activității acestora, cât și pentru îndrumarea și inițierea lor în materie de poliție de siguranță de Stat.

Ținând seamă de aceste considerente, vom putea forma un personal politienesc care să fie orientat asupra problemelor de siguranță pe care le are de urmărit, vom insufla dragoste de muncă, vom ridica prestigiul institutiei din care facem

128

parte și vom aduce aportul nostru la propășirea acestuia,
în întreaga țară.

INSPECTORATUL NAȚIONAL DE POLIȚIE,

Henric

Șeful Serviciului de Siguranță
[Signature]
M. Negreanu

Biroul de siguranță

179

PLAN DE CAUTAREA INFORMATIUNILOR

Probleme	Obiective	Mijloace de informare	Observatiuni
		inte- exte- rior	org. pol.

1. STAREA DE SPIRIT A POPULATIEIA. Populatia in general.1. Stări generale.2. Categoriile sociale.

- muncitori manuali. salariati din intreprin- dere. mici patroni meseriași.	mediul social in care trăesc ace- te caregorii so- ciale, precum și institutiile, în- treprinderile, fa- bricile sau asocia- tiunile profesio- nale in care lu- crează acestia.	3	10	5	se va urmări afla- rea tuturor fră- mântările și prec- upările cari agi- tă aceste catego- rii sociale, cari pot avea cauze na- turale, economice, politice, sociale, potrivit instruct- din broșura S.2. filele 10-17 și s- vor aduce la cunc- tinta org. superio- re pentru a se lu- măsuri potrivite solutionarea lor.
- funct. particulari.					
- funct. publici.					
- agricultorii.					
- comercianti.					
- industriași.					
- liber profesioniști.					
- studenți.					
- lumea I.O.V.R.					

B. Naționalități conlocuitoare:

- greci:	- asoc. sportivă Mipis	1	2		
	- comunitatea elenă	2	1		
	- org. E.A.R.	3	2		
	- activitatea preo- tilor și profes- sorilor greci	1	1		
- musulmani:	- Uniunea Democrată a musulmanilor din România	1	2		
	- activitatea preo- tilor și profeso- rilor musulmani	1	1		

189 m⁵

Probleme	Obiective	Mijloace de informare		Observatii
		inte-rior	exte-rior	
	-musulmani cetät, bulgari trecuti fraudulor din Bulgaria in România			
- lipoveri	-C.N.N.R.	2	1	
	-C.N.N.S.	1	2	
<u>C. străini.</u>				
- greci	mediul social in			
- polonezi, etc.	care trãesc.		2	

II. Curente politice si sociale legale

A. Partide politice legale.

- F.C.R.	sediul str.nr.	1	1	
- P.S.D.	idem	3	3	2
- A.D.P.	idem	1	2	
- P.N.T-Maniu	idem	2	2	
	locuinta din str.nr.			1
- Tineret	liceul x.	1		
- Muncitori	fabrica x.		2	
	atelierul y.		1	
	intreprinderea z.	1		

B. Org. profesionale.

a. asoc. profesionale:

- sindicatul x.	sediul str.nr.			1
- cooperativa y.	idem	1		

b. asoc. si soc. cu scop de binefacere sau nelucrative:

- comunitatea greacă	activitatea membrilor			
- " musulmană	comunitătilor sau asoc.			
- asoc. sportivă x.	respective	1	2	1
- etc.				

III. Curente si actiuni subversive

Miscarea legionară:

- Corpul Răzletii	adunări și conferințe clandestine la locuin-	1		
-------------------	--	---	--	--

180

Probleme	Obiective	Mijloace de informare		Observatii
		inte-rior	exte-rior	org. pol.

	ta lui.....din str.nr.			
- H.M.L.	fabrica x.	1		
- F.D.C.	liceul z.		2	

IV. actiuni de destrămarea autorității statului

A. Greve	org.de masă: sindicat profesionale sindicat.Desrobirea "	3		
B. spionaj	" Marinarilor civili Consulate și misiuni străine.			

V. Culte și secte religioase

1.culte cunoscute	sediile bisericilor respective și activita- tea preotilor respectivi			1
2.secte religioase permise.				
3.secte religioase nepermise				

VI. Presă

- Presă	publicatiuni locale ziarele și publicatiuni- le din Capitală			1
---------	--	--	--	---

1946

**Fragment dintr-un *Plan regional de informațiuni*
realizat de Inspectoratul Regional de Poliție Constanța**

Documentul abordează următoarele aspecte: situația minorităților naționale din zonă, problemele datorate existenței portului Constanța și problemele determinate de existența frontierei cu Bulgaria.

În cele ce urmează vom reda numai acea parte a materialului care se referă la minoritățile naționale:

- rușii-lipoveni – erau preocupați de emigrarea în URSS; în 1945 au început să aibă manifestări iredentiste (susțineau anexarea Dobrogei la URSS);
- grecii – marea majoritate erau comercianți, aveau situație materială bună și erau ostili comunismului;
- armenii – marea majoritate erau comercianți, erau preocupați de emigrarea în Armenia Sovietică;
- turcii – aveau o situație materială precară, manifestau dezinteres față de viața politică;
- evreii – erau preocupați de emigrare; organizațiile sioniste reprezentau o problemă.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 19645, ff. 121-132)

SECRET

571

PLAN REGIONAL DE INFORMATIUNI.ENUNTAREA PROBLEMELOR.

In cursul anului 1946, Politia de siguranta de stat din regiunea acestui Inspectorat, are de urmarit urmatoarele probleme de siguranta, specifice regiunii:

I. NATIONALITATI CONLOCUITOARE.

1. Populatia Ruso- Lipoveneasca,
2. Grecii,
3. Armenii,
4. Turcii,
5. Evreii,

II. ASOCIATII SI SOCIETATI CU SCOP NELUCRATIV.A. Asociatii cu scop politic:

1. Frontul Armeniei
2. Uniunea Democratica a musulmanilor din Romania.
3. Asociatia M.A.M. - Uniunea Democratica Elena.
4. Organizatia Sionista.

B. Asociatii cu scop cultural.

1. Asociatia culturala a femeilor evreice (Wizo) Tulcea.
2. Asociatia culturala Katir Palomas, Tulcea

C. asociatii cu scop de binefacere.

1. Comunitatile israelite,
2. Comunitatile musulmane,
3. Comunitatile Grecesti.

D. Asociatii cu caracter sportiv.

1. Asociatia sportiva Macebi - Constanta.
2. Asociatia sportiva Alpis - Constanta.
3. Asociatia sportiva Niki - Salina.
4. Clubul sportiv Asim Abdulakim - Constanta.

III. PROBLEME LEGATE DE EXISTENTA PORTULUI CONSTANTA.

1. Imbarcari clandestine pe vapoare in scop de a parasii tara.
2. Emigranti evrei,
3. Consulato, misiuni straine.

PLAN REGIONAL DE INFORMATIUNI.TRATAREA ELEMENTELOR.I. NATIONALITATI CONLOCUITOARE.

Intre alte preocupari ale Guvernului, pe linia stabilirii unor conditii de viata democratica in tara, este si aceea a dezvoltarii unor relatii de sincera colaborare, intre populatia majoritara si nationalitatile conlocuitoare.

Acordarea de drepturi egale cu ale populatiei majoritare, nationalitatilor conlocuitoare, este un imperativ nascut atat din obligatiunile pe care Statul roman si le-a asumat pe plan international si este si o conditie indispensabila pentru linistita dezvoltare a vietii interioare a Statului insusi.

Aceste drepturi insa, pe care Guvernul le acordă nationalitatilor conlocuitoare si asupra cărora veghează a nu fi încălcate, nu exclud din partea acestora supunere totală față de legile de organizare ale Statului si acelea ale dezvoltării sale politice.

1. POPULATIA RUSO - LIPOVENI

Existența elementelor de origină slavă - Ruși Lipoveni - și afectează în special teritoriul Județului Tulcea, unde aceștia s'au așezat din primele timpuri ale venirii lor în România - prin a doua jumătate a secolului XVII - având ca ocupație de predilecție, pescuitul.

Această populație însumează pe teritoriul urban al Inspectoratului, 3400 de lipoveni și 6319 ruși, dintre care 2860 lipoveni și 3820 ruși, locuiesc în orașul Tulcea reprezentând 50% din populația orașului.

Până în anul 1938 nu sunt cunoscuți să fi desfășurat vre-o activitate de natură politică; o foarte mică parte din ei arătând interes pentru politica național țărăniștilor.

Existența acestei populații, nu a constituit o problemă pentru Poliția de Siguranță de Stat, până în anul 1944 când, la 23 August, România rupând alianța nefirească cu Germania hitleristă, s'a alăturat luptei pentru libertate putată de Națiunile Unite.

1/11

posirea trupelor sovietice în țară și încheierea Convenției de Armistițiu, creează situațiuni noi și pentru populația ruscă - lipovenească din Dobrogea.

Afinități, datorite atât originii comune cât și probabil acelorasi convingeri politice, dau naștere unui puternic curent pentru emigrare în U.R.S.S.-

Începutul îl face populația din Comuna Năvodari Jud. Constanța în majoritate lipoveni, care-și lichidează bunurile și emigrează în toamna anului 1944.

Emigrarea dă vine o psihoză generală și sub stăpânirea ei, populația din satele Jurilovca, Slava Rusă, Slava Cercheză, Sari-chioi, Dunavățul de Jos, Chilia Veche, se înscrie începând din toamna anului 1944 până în Primăvara anului 1945, pentru a emigra în U.R.S.S.

În acest scop își lichidează bunurile mobile și imobile, însă probabil din cauză că această acțiune nu s'a făcut în mod organizat, emigrarea nu a mai avut loc.

Faptul acesta a produs o desorientare firească în rândurile lipovenilor, care au căutat să-și ia bunurile înapoi dela cei cărora le vânduseră, dar nu a mai fost posibil, tranzacțiunile fiind făcute în mod liber și cu formalitățile legale.

Se creează astfel o stare de adâncă nemulțumire.

În al doilea rând, au intervenit obligațiunile impuse prin Convenția de Armistițiu, la care trebuia să răspundă și populația rusă și lipovenească și anume prin predarea de bunuri, în special vite corcate și cai.

Pe motivul însă că unii și-au lichidat bunurile și nu mai au altele, alții că, fiind de origine rusă au suferit în timpul regimurilor de dictatură din România și că acum trebuie să fie scutiți, au făcut opoziție și au refuzat să predea acele bunuri atunci când li s'a cereau; în această situațiune s'au aflat sate întregi ca Jurilovca, și Slava Rusă.

Aceste nemulțumiri, în parte întemeiate, puteau fi ușor canalizate pe căi primejdioase și puse în slujba unor interese contrarii atât populației de origine slavă, cât și însuși statului român.

Într-adevăr pela sfârșitul lunii Mai 1945, numitul Ioachim Vavilov, conducător de motor la I.N.C.O.P. din Tulcea, începe o intensă propagandă în rândurile populației de origine slavă, pentru a se cere anexarea Dobrogei la U.R.S.S.

Ideia este repede însușită de această populație, deoarece apărea ca salvatoare, pentru nemulțumirile care o frământau.

La naștere astfel, "Comitetul Național de Eliberare Rusă", în luna Iulie 1945, care avea drept scop anexarea Dobrogei la U.R.S.S.

Prima manifestare a acestui Comitet se face cunoscută în mod fățiș la începutul lunii August 1945, când, o delegație compusă din 30 muncitori, în frunte cu Dionisie Dumitru președintele Comisiei Locale a Sindicatelor Unite, Dumitru Borisov secretarul Sindicatului Port-Transport, Ioachim Vavilov și Feodor Perevezov casierul Cooperatorivei Victoria din Tulcea, s'au prezentat imputernicitului Subcomisiunii Aliate de Control din Tulcea cu o cerere bătută la mașină în limba rusă, solicitând anexarea Dobrogei la U.R.S.S.

La începutul lunii August 1945, "Comitetul" a lansat un manifest intitulat "Soluția Problemei Naționale în România", în care se arăta că naționalitățile conlocuitoare au dreptul la auto-determinare, care poate merge până la despărțirea de Statul Român; deasemeni "Comitetul" a redactat și un "Apel", prin care chema populația de origine rusă la o mare întrunire publică în orașul Tulcea în ziua de 19 August 1945, însă datorită măsurilor luate de organele polițienesci, întrunirea nu a mai avut loc.

"Comitetul" agita și tema lipsei de drepturi pentru populația ruso-lipovenească, în cece privește școli cu învățători ruși, spitale și medici ruși, biserici și preoți ruși, cerând totodată să se atribuie acestei populații, - reprezentanților ei - majoritatea posturilor în conducerea administrativă a orașului Tulcea.

În urma măsurilor luate prin arestarea agitatorului Ioachim Vavilov, precum și pentru identificarea și anchetarea celorlalți membri ai "Comitetului", s'a recurs la ajutorul Comisiunii Aliate de Control, care a refuzat orice sprijin, lăsând în sarcina autorităților românești, soluționarea cazului.

Lipsiți de acest sprijin și schimbându-se și condițiile existente anterior, tesele agitate de "Comitet" au început să-și piardă din importanță, făcând să scadă și activitatea acestuia.

În prezent acțiunea "Comitetului" a încetat de a mai conta ca o acțiune organizată.

La începutul lunii Iunie 1946, parte din muncitorii de toate categoriile, au încercat să constituie un nou comitet de eliberare, sub denumirea "Comitetul Național de Eliberare Slavă".

Acest Comitet, în compunerea căruia trebuia să intre numai muncitori, indiferent de origine, avea de urmărit aceleași scopuri ca și C.N.E.R., fără ca să se semnalaze ceva concret, în această direcție, până în prezent.

CONCLUZIUNI.

Aparitia C.N.E.R., nu ar fi fost posibila daca nu ar fi intalnit cauzele obiective mentionate mai sus, insa nu este exclus ca aceste cauze sa nu fi condus inevitabil la miscarea initiata pentru anexarea Dogrogei, daca nu ar fi intervenit si alte cauze de natura subiectiva: nemulțumirile unor membri ai P.C.R. din Tulcea pe tema veleităților lor nesatisfăcute, printre care se numără și Ioachim Vavilov.

Este iarasi probabil că pentru obținerea majorității posturilor în administrația locală, s'a recurs la agitarea nemulțumirilor populației de origine slavă, pentru a o folosi ca un mijloc de presiune.

PREOCUPARI.

Preocuparea organelor Politiei de Siguranță de Stat, trebuie să se îndrepte asupra activității membrilor din C.N.E.R. și în special asupra lui Ioachim Vavilov.

Trebuie procedat cu cel mai mare tact față de revendicările populației de origine slavă, de care într'un stat cu regim democratic trebuie să se țină seamă.

Pentru evitarea unor noi fricțiuni este necesar un climat liniștit și un simț de răspundere civică dezvoltat, atât din partea autorităților românești, cât și din partea populației de origine slavă, care în orașul Tulcea reprezintă 50% din întreaga populație.

Ținând seama de acest procent și de condițiunile politice în care se dezvoltă faptele, cererea populației de origine slavă de a fi reprezentată în administrația locală, este justificată.

Se impune deasemenea supravegherea în deaproape a modului în care evoluiază ideia înființării C.N.E.S. + Comitetul Național de Eliberare Slavă - .

Se vor intui toate cauzele obiective și se vor raporta la timp pentru a se putea găsi măsuri potrivite de soluționare; se vor demasca și raporta toate tendințele anarhice care pot găsi prilej de manifestare prin agitarea unor revendicări juste.

În ceea ce privește practicarea cultului religios, se va urmări cu atențiune manifestările lipovenilor fără preoți, care, potrivit legilor privind reglementarea situației cultelor, asociațiunilor și sectelor religioase, reprezintă o sectă religioasă interzisă.

Intregul aspect al problemei trebuie tratat cu aten

țiune deosebită, din cauza complexului de împrejurări speciale în care ea se dezvoltă.

II. GRECII.

Pe teritoriul urban al Inspectoratului locuiesc 4864 greci, dintre care 2000 în orașul Constanța și 1680 în orașul Tulcea.

Datorită vechiei lor așezări în țară precum și posibilităților materiale ale membrilor comunităților elene, organizarea lor din punct de vedere cultural religios sportiv și al asistenței sociale este destul de avansată.

Astfel în afara bisericilor grecești pe care le au în orașele Constanța, Tulcea, Sulina și Mangalia, mai au:

- Un gimnaziu în Constanța,
- O școală primară mixtă la Tulcea,
- Câte o asociație sportivă: Elpis la Constanța și Niki la Sulina,
- O asociație culturală Katir Palomos la Tulcea și
- O comunitate elenă în Constanța cu scop cultural și de binefacere.

Din punct de vedere politic grecii din Constanța s'au constituit în asociația E.A.M. -Uniunea Democratică Elenă - cu orientare democratică progresistă.

Populația greacă din regiune fiind compusă din persoane care se ocupă în mare majoritate cu comerțul, are o situație materială bună și este în general refractară unui regim social și politic progresist.

Din această cauză, pe plan intern, simpatiile lor se îndreaptă spre organizațiunile politice cu concepții burghezo capitaliste și în special spre partidele istorice, iar pe plan extern spre Anglo-Americanii.

În ceea ce privește atitudinea față de evenimentele interne din patria lor, simpatiile merg pe aceeași linie.

PREOCUPARI.

Atențiunea Poliției de Siguranță trebuie să se îndrepte asupra manifestărilor de orice natură ale populației de origine greacă.

Este necesar să se țină sub atenție și discretă supra veghere, toate manifestările acestora de ordin cultural, sportiv, religios, etc.

Se vor cunoaște în această materie statutele organi-

sa, inilor susmentionate, pentru a se verifica in ce masura scopurile declarate in statute, sunt urmarite sau depasite.

Tot in aceasta directie este necesar a se cunoaste antecedentele si convingerile politice ale membrilor comitetelor de conducere ale acelor organizatii, precum si ale profesorilor si preotilor din institutiunile cu caracter cultural sau religios, pentru ca nu prin atitudinile sau manifestarile acestora sa se insufle membrilor organizatiunilor sau elevilor, convingeri in contrazicere cu legile care apara siguranta Statului, sau cu noua orientare democratica a Statului.

III ARMENII.

In regiunea acestui Inspectorat, armenii locuiesc in unanimitate in orasul Constanta, unde numarul lor se ridica la 900.

Sunt de religie crestina si au venit in Romania ^{facand} in secolile XIV si XVI din Rusia si Turcia.

Au ca ocupatie principala comerțul.

In Constanta au o scoala primara mixta, o biserică de rit georgian, iar din punct de vedere politic sunt constituiti in asociatia "Frontul Armeniei", infiintata la 25 August 1944, avand tendinte democratice progresiste.

In randurile lor exista un puternic curent pentru emigrare in Armenia Sovietica, care a cuprins in special pe cei mai putin bine situati din punct de vedere material.

Primul lot de 600 Armeni din Constanta s'a repatriat in ziua de 2 August 1946, cand au parasit portul Constanta pe bordul unui vapor sovietic.

Organizatia Frontul Armeniei lupta pentru incadrarea tuturor armenilor in viata democratica de astazi a Statului roman, si pentru facilitarea repatrierii armenilor in Armenia sovietica; iar pe plan extern sustin ideia revenirii la U.S.S.S. a teritoriilor armenesti sub stapanire turceasca.

Aceasta organizatie, datorita caracterului sau democratic progresist, are priza mai mult in randurile populatiei cu posibilitati materiale reduse; acestia insa sunt cei care doresc mai mult sa se repatrieze in Armenia sovietica, iar prin plecarea primului lot de repatriati, au rabit randurile sustinatorilor ideilor pentru infaptuirea carora s'a angajat in lupta politica, organizatia Frontul Armeniei.

PREOCUPARI.

Datorita celor mentionate mai sus, populatia armeneasca nu

129

constitue într-adevar o problemă pentru politica de siguranță de stat.

Trebuie încă să se urmărească acțiunile aceluia care ar tinde la destrămarea convingerilor democratice pe cale de consolidare la unii dintre membrii Comunității armene.

Se va urmări deasemenea atitudinile carecum idependente ale apatrisilor sau supusilor străini de origine armeană, care în unele cazuri neglijează obligațiile lor față de prevederile administrative ale legii controlului străinilor, ne prezentându-se la viză și nensiplătind taxele cuvenite.

Se va ține evidența celor care se repatriază și care sunt cetățeni români, străini, sau apatrisi, pentru a se avea o situație clară a tatarilor armenilor din aceste categorii care rămân în țară.

IV. TURCII.

În România locuiesc aproximativ 28600 musulmani dintre care majoritatea sunt situați pe teritoriul Jud. Constanța - 22.000 -, restul pe teritoriul Jud. Tulcea și foarte puțini în Jud. Ialeși.

Pe teritoriul urban al Inspectoratului locuiesc aproximativ 10000 musulmani, centrele mai aglomerate fiind Constanța cu 2933 și Medgidia cu 2085.

Că originea populația musulmană din România este alcătuită în majoritate din tătari, turcii rămânând într-un număr foarte redus.

La numărul populației musulmane din regiunea acestui Inspectorat, se adăuga un număr infim de cetățeni Bulgari de origine etnică Turcă, care au trecut clandestin frontiera din Bulgaria în România.

Aceștor cetățeni li s'a acordat un drept de azil în țara noastră în urma intervențiilor reprezentanței diplomatice a Statului Turc din București, până la clarificarea situației lor, care va face posibilă repatrierea în Turcia.

Populația musulmană a fost întotdeauna o populație pașnică dând dovadă de loialitate și supunere față de legile Statului Român.

Cu temperament orientat fatalist cu o situație economică în general precară, populația mahomedană nu a manifestat interes pentru viața politică.

Interpretatori fideli ai Coranului au dat importanță mai mare așezămintelor de ordin religios.

Astfel la Constanța au o șeechă veche și patru geamii; la Cozna Voda, la Mangalia, Harsova, Tekirghiol, Salina, Babadag, Macin și Isaccoa, au câte-o geamie, cea de la Babadag fiind o geamie istorică construită în anul 1617 de Gazi Ali Pașa.

La Medgidia și la Tulcea au câte două geamii.

Din punct de vedere cultural au trei școli primare la Constanța, câte o școală primară la Cozna Voda, Mangalia, Harsova și Tekirghiol.

si un seminar musulman, singurul in Romania, la Medgidia.

Populatia musulmana din fiecare localitate este constituita intr-o comunitate in scopul administrarii chestiunilor religioase culturale, sociale si vacurilor - bunurile lasate pentru binefaceri

Fiecare comunitate are personalitate juridica si este condusa de un comitet.

Inainte si in timpul rasboiului a existat in Romania o filiala a organizatiei Kurultai, care a luat fiinta in Turcia si avea scopul de a organiza emigrarile turcilor din Romania in Turcia.

Filiala era condusa de muftiul Sadac Ibrahim din Constanta.

Paralel cu activitatea acestei organizatii, s'a format in timpul rasboiului in Romania, o miscare nationalistă Pan-Turanica-Tătără cu sediul la Constanta sub conducerea lui Mustegip Hagi Fazal si Rauf Aslan.

Aceasta miscare tindea la infiintarea unui stat independent tătărăsc in Crimeia.

Dupa rasboiu aceste organizatii care au avut stranse legaturi intre ele au incetat de a mai fiinta, Sadac Ibrahim fiind arestat pentru crime de rasboi, foveedit ca a avut legaturi cu Reichul German, iar Rauf Aslan impreuna cu membrii comitatului Pan-turanic a fugit in Turcia.

Dupa 23 August 1944 datorita noilor principii de viata politice si sociale esite din inelestarea care a fost cel dx al doi-lea rasboi mondial, ia fiinta la 14 Ianuarie 1946 Uniunea Democratica a musulmanilor din Romania cu sediul la Constanta.

Scopul Uniunii este de a da in limita posibilitatilor la toti membrii sai, indrumari in chestiuni generale de cultura, educatie cetateneasca si atitudine politica democratica.

Activitatea Uniunii este dirijata de un comitet format din treisprezece persoane, presedinte fiind Musuret Amdi fost avocat in Constanta, in prezent director al Arestului Preventiv din Constanta.

PREOCUPARI.

Activitatea informativa a politiei de siguranta de stat trebuie sa fie preocupata cu:

- Identificarea si urmarirea activitatii fostilor membri ai organizatiei Kurultai si Pan-Turanica.

- Identificarea si tinerea in evidenta a supusilor Bulgari de origine Turca intrati clandestin in tara si semnalarea situatiilor lor, organelor in drept spre a lua masuri, intrucat constituiesc o sarcina pentru Statul Roman.

- Urmarirea discreta a activitatii Uniunii Democratice a musulmanilor din Romania, cautanduse a stabili daca scopul declarat este real si raportand orice cunoastinta despre infiintarea unor filiale ale acestei Uniuni in afara de orasul Constanta.

Evreii, ca orice nationalitate conlocuitoare se bucura de toate dreptarile acordate intr'un regim democratic, tuturor locuitorilor unui stat.

Datorita persecutiilor indurate in timpul dominatiei hitleriste, astazi s'a accentuat in randurile lor tendinta de emigrare in Palestina si lupta pentru creierea unui camin evreesc in acel stat, fiind sprijiniti pe plan international de toate popoarele democratice si cu respect fata de aspiratiile legitime ale tuturor popoarelor dornice de libertate.

Actiunea in aceasta directie este dusa de "Organizatia Sionista" sub conducerea unei Executive Sioniste, in compunerea careia intra organizatiunile sioniste de toate nuanțele politice nuncitoarești progresiste, socialiste, de centru, precum si organizatiunile religioase.

Paralel cu aceasta actiune, care intrebuinteaza procedee legale moderate, a luat nastere, "Noua Organizatie Sionista", denumita si "Revizionista" care lupta pentru infiintarea unui stat evreu in Palestina ca excluderea altor nationalitati, organizand in acest scop emigrarea pe orice cale.

In cazul acestei noi organizatiuni sioniste, s'au semnalat in restul tarii formatiuni paramilitare, unde tineretul ia parte la sedinte in uniforme cu centura si diagonala dupa modelul fascist, si este supus unei discipline quasimilitare in vederea formarii unei legiuni care sa apere colonizarea evreiesca in Palestina.

La numarul evreilor considerati ca nationalitate conlocuitoare s'a addeget in ultimul timp un numar de evrei originari din Basarabia si Bucovina de Nord, repatriati din U.R.S.S.,-

PREOCUPARI.

Se va urmări activitatea evreilor constituiti in noua organizatie sionista si aceasta numai in masura in care la intrunirile lor poarta uniforme, centuri, diagonale si fac o educatie paramilitara tineretului, aceste manifestari fiind de nuanța fascista.

Se mentioneaza ca ambele organizatiuni sioniste atat cea moderata, cat si cea revizionista au fiinta legala, posibilitatile lor de afirmare fiind permise de guvern in cadrul legilor statului.

Se va urmări in special activitatea evreilor repatriati din U.R.S.S. care nepudându-se acomoda regimului social de munca din U.R.S.S., sunt semnalati ca se ocupa cu afaceri de bursa neagra si specula ilicita, situându-se pe o linie reactionara in ceiace priveste atitudinea lor fata de realitatile din U.R.S.S.

Se vor semnala orice cunoastinte in acest domeniu, pentru a

14 februarie 1947
Ordin circular nr. 71, emis de comandantul Legiunii de
Jandarmi Constanța, prin care se solicită recensământul
populației de etnie germană

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 2893, vol. 1, f. 222)

copie

ORDIN CIRCULAR NR. 71,
din 14. Februarie 1947.

In conformitate cu dispozițiunile M. Af. Int. Secretariat. Gl. Bine voiti a cunoaste ca in vederea recensământului Gl al Populației țării urmează a se efectua prin DV. recensământul, minorităților etnice.

Având în vedere că populația Germană constituie procentul cel mai însemnat, printre acestea, urmează ca operațiunile de recensare să se înceapă cu Germanii.

In acest scop, Legiunile de Jandarmi prin sectoarele și posturile respective, vor trece la executarea acestor lucrări, după cum se arată mai jos.

1.- Se vor inscrie in tabele, - toți cetățenii Români de origine etnică Germană, domiciliati pe teritoriul rural al țării.

2.- Inscriserile se vor face pe familiși pe comune, astfel ca membrii aceleiași familii, să figureze la un loc, in ordinea cârstei.

3. Acei membri din familie care sunt în detașamente de muncă, în U. R. S. S. vor fi trecuți ultimii, in grupul familiei respective, făcându-se mențiunea familiei lor, (in detașament de muncă, U. R. S. S.) și subliniindu-se cu creionul roșu.

4. Personalul de serviciu (servitori, bone, argați) dacă sunt de origine etnică Germană, se vor trece deasemenea in gospodăria ce se recenzează.

5.- Nu se vor inscrie acei membri de familie care își au domiciliul pe teritoriul urban, - acestia făcând obiectul recensământului pe terit. urban întocmit de organele polițienestii respective.

6.- Cei care sunt în detașamente de muncă, pe raza altui Județ. decât cel de origine, vor fi recenzați de Legiunea de Jandarmi pe raza căreia detașamentul se află la lucru, - întocmindu-sea un tabel cu titlul de latură respectivă din modelele anexate.

Cu lucrarea are un caracter pur statistic și ce atare prin felul cum o veți executa, nu veți lăsa să se dea o altă interpretare de către cei in cauză și nici, a se alarma, populația.

Alte lucrări de aceeași natură, se vor executa de îndată în aceeași fel, se vor ordona in viitor pentru toți cetățenii țării.

Dispozițiunile prezentului ordin se vor executa de îndată, in fel, încât la data de 20 Februarie 1947, lucrarea să fie primită la I G J. centralizată pe legiuni prin curier.

Vi se trimite un număr deexemplare din tabelele ce urmează a se completa de DV.

Comandantul Legiunii de Jand. Constanța,

Lt. Colonel,

Safir Napoleon.

20 iunie 1956

***Notă informativă* privind istoricul pe scurt al minorității germane din zona Dobrogei (mobilitatea populației de etnie germană, date numerice privind recensământul populației după repatrierea germanilor din lagărele de muncă din URSS etc.)**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 2893, vol. 1, f. 205 f,v)

= MINISTERUL AFACERILOR INTERNE =

REGIUNEA CONSTANTA

S.II/5

not
SECRET SECRET

Locov. Cojocaru Nicolae

Sursa: Fredy Luther.

Casa 25

20 iunie 1956

NOTA INFORMATIVA

UN ISTORIC AL POPULATIEI GERMANE DIN
DOBROGEA.-

La raportul:

Prinii coloniști germani au venit în Dobrogea pe la anul 1840 când acest ținut era încă sub stăpânirea otomană. În apropierea "abadagului" au înființat primul sat ne țesc sub numele "Atmogea". Cu timpul au mai venit alți coloniști - mai ales din Basarabia înființând mai multe sate ca; Tariverde, Horoslar, Cobadin, Făclia, Caramurav, Colelia, Mamurila, Cogealoc, Melcaci, Sofular, etc. Exact după una sute ani - 1940 - în urma unei propagande nefaste, acești coloniști legați pînă atunci de pămîntul Dobrogei, părăsesc țara și pleacă pe baza convenției româno-germane în Germania hitleristă în număr - după date oficiale publicate atunci în presă - de cca 14.000 de suflete. Restul de cca 500 de persoane - în majoritatea căsătoriti cu sîte neamuri - refuza să plece în Germania și rămîn mai departe cetățeni romîni. În Germania acești coloniști au fost ținuți cîtiva ani în lagăre de repatriere și apoi colonizati în Polonia și Cehoslovacia - ocupate atunci de trupe hitleriste. Tineretul lor a fost înrolat în armata hitleristă și în mare parte decimat.-

După prăbușirea Germaniei dictatoriale cca 800 din acești germani dobrogeni au fost aduși în România sub paza sovietică pînă la Arad, de unde fiecare a plecat la sotul sau de origine. Aceasta a fost în vara 1945. După 3 ani adică 1948 s-a format un tren oficial la Megedie unde s-au îmbarcat cca 600 persoane și au plecat înapoi în Germania. Din restul de 200 persoane (800-600) cca 100 persoane au părăsit clandestin țara plecînd de așezarea în Germania și restul de 100 persoane sînt și astăzi aici în Dobrogea. Multi dintre ei asteaptă momentul să plece și ei din țară.-

Bu personal propun ca să li se dea acestor
cea 100 persoane din nou casele lor inapoi sin felul
acesta ei s-ar lega mai mult de această țară. -

(sus arătata informații au cules de la

Agentului nu i s-a dat nici un fel de
instrucțaji.-

Nota a fost luată pentru a se documenta
asupra emigrarilor, repatriarilor si reemigrarilor
din Dobrogea a populației de origine etnica germană,-

Locot. Cojocari Nicolae

EP/1 expl.